

ОЦІНКА МАНЕВРНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

¹Харківський національний університет Повітряних Сил
ім. І. Кожедуба

Анотація

Розглянуто питання формування науково-методичних підходів щодо оцінювання маневреності підрозділів матеріального забезпечення логістики військових частин Збройних Сил України. Метою досліджень є розробка методичного підходу з оцінки маневреності підрозділів матеріального забезпечення щодо своєчасної доставки ресурсів та забезпечення матеріально-технічними засобами військових частин і підрозділів Збройних Сил України в умовах ведення бойових дій.

Ключові слова: логістика; маневр; маневреність підрозділів; матеріальне забезпечення.

Аналіз набутого досвіду ведення бойових дій (БД) під час виконання операції Об'єднаних сил на сході України та широкомасштабної збройної агресії з боку російської федерації проти України свідчить, що сучасні воєнні конфлікти характеризуються наступними особливостями: швидко мінливим станом бойової обстановки; високою імовірністю раптового нападу противника з різних напрямків; використанням сучасних зразків озброєння, в тому числі високоточної зброї та ударних безпілотних літальних комплексів (апаратів); застосування диверсійно-розвідувальних груп на шляхах доставки матеріальних ресурсів. Ці особливості в цілому можуть суттєво впливати на ефективність системи логістичного забезпечення (ЛЗ) Збройних Сил (ЗС) України [1-3]. В цих умовах набуває значної ваги питання організації та здійснення швидкого маневру силами та засобами ЛЗ військових частин ЗС України, чіткої та безперервної доставки матеріально-технічних засобів (МтЗ) військам при веденні БД.

Під маневреністю (англ. mobility) підрозділів матеріального забезпечення (МЗ) у системі ЛЗ військових частин ПС ЗС України треба розуміти здатність підрозділів до швидкого переміщення під час підготовки та в ході БД, розгортання у бойовий порядок щодо виконання завдань за призначенням з використання резервів МтЗ, їх перерозподілу та зміни прикріплення до забезпечення підрозділів військових частин. Основним показником маневреності підрозділів МЗ логістики військових частин ЗС України є здатність у короткий термін зосереджувати зусилля військових частин на виконанні найважливіших бойових завдань та перенацілювання їх на нові напрямки дій. До основних факторів, які впливають на організацію маневру підрозділами МЗ і здійснення доставки МтЗ в системі логістичного забезпечення ЗС України можливо віднести: види МтЗ за класами постачання, рівень забезпечення та місця їх утримання; транспортну мережу і засоби доставки МтЗ; стратегію поповнення запасів МтЗ; технологічність процесу доставки МтЗ до споживачів [1].

Підвищення ролі маневрових дій у сучасній війні розглядається протягом багатьох років як один з основних факторів успішного ведення БД. На практиці сутність виконання маневрових дій будь якої системи визначає закон економії часу. У зв'язку з цим маневреність підрозділів МЗ логістики військових частин ПС ЗС України є функцією часу (t) та витрат (С) на подолання відстані (простору) за і-й проміжок часу. Для практичної реалізації функцій параметра маневреності можливий прогноз маневреності підрозділів МЗ, якій передбачає здатність до швидкого переміщення, розгортання (згортання), тобто характеризує таку сторону як максимально можливу кількість переміщень елементів системи ЛЗ військових частин ЗС України на добу. Всі ці функції характеризуються часовими й іншими показниками (швидкістю переміщення, вантажопідйомністю транспортних засобів, величиною продуктивності засобів механізації вантажно-розвантажувальних робіт тощо) та пов'язані з рухомістю окремих елементів системи ЛЗ. Функціональна залежність маневреності підрозділів логістики військових частин ЗС України від її складових може бути виражена як:

$$M_{(t)} = f(V, T_3, T_p, L, N_{ij}, G_{kj})$$

де $M_{(t)}$ – маневреність підрозділів за одиницю часу; V – швидкість переміщення підрозділів, км/год; T_3, T_p – час згортання (розгортання) підрозділів, год; L – відстань переміщення запасів МтЗ підрозділами, км; N_{ij} – кількість j -х транспортних засобів, що виділяються для i -х МтЗ, од.; G_{jk} – вантажопідйомність j -го транспорту під час перевезення МтЗ k -ої номенклатури, т.

В доповіді розглянуто метод оцінювання маневреності підрозділів МЗ логістики військових частин ЗС України, для чого надані довідкові дані для проведення розрахунків [4-6]. Сутність зазначеного методу та наведений алгоритм дозволяє: визначити фактичні можливості транспортного забезпечення підрозділів МЗ логістики військових частин ЗС України з питань підвезення (доставки) МтЗ до споживачів та підвезення особового складу і поранених (хворих); оцінити маневреність підрозділів МЗ у системі ЛЗ військових частин ПС ЗС України; підвищити ефективність функціонування системи ЛЗ при підготовці та під час ведення БД шляхом розробки пропозицій щодо створення раціонального складу сил та засобів ЛЗ та розгляду можливих варіантів організаційної структури органів ЛЗ військових частин та підрозділів ЗС України. З урахуванням встановлених закономірностей та прийнятих відповідно до розробленої методики показників проводяться багатоваріантні розрахунки та дається прогноз зміни вантажопідйомності підрозділів МЗ логістики військових частин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Леках А. А., Гурін О. М., Старцев В. В., Просяник В. В. Аналіз факторів, які впливають на організацію доставки військових вантажів для потреб Повітряних Сил Збройних Сил України. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2021. № 1(42). С. 144–149. <https://doi.org/10.30748/nitps.2021.42.19>.
2. Леках А., Гурін О., Старцев В., Бровко М., Третяк В., Просяник В. Основні положення та структура методики визначення раціональної транспортної мережі в системі логістичного забезпечення угруповання військ в локальному збройному конфлікті. Збірник наукових праць ЛОГОС. Vinnytsia-Paris : Plateforme scientifique européenne & La Fedeltà, 2021. С. 109–114. <https://doi.org/10.36074/logos-05.02.2021.v2>.
3. Гурін О. М., Старцев В. В. Удосконалення науково-методичного апарату обґрунтування напрямів підвищення якості доставки матеріально-технічних засобів в системі логістичного забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України: Колективна наукова монографія [1-е вид.] / під ред. Валеренко Г. І. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2021. С. 83–101. <https://doi.org/10.36074/csriteenat.ed-1.05>.
4. Воинские автомобильные перевозки : учебн. Москва : Воениздат, 2002. 192 с.
5. Техническое и тыловое обеспечение ПВО Сухопутных войск : учебн. Киев : ВА ПВО СВ, 1990. 327 с.
6. Сапіга Р. І., Задерієнко С. І., Яковлев М. Ю., Неуров І. В. Технічні засоби підвезення і зберігання продовольства та води : навч. посіб. Львів : Академія СВ, 2009. 92 с.

Леках Альберт Анатолійович – канд. техн. наук, ст. дослідник, начальник науково-дослідної лабораторії наукового центру Повітряних Сил, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, e-mail: super-albertlekakh@ukr.net

Старцев Володимир Вікторович – науковий співробітник науково-дослідної лабораторії наукового центру Повітряних Сил, e-mail: Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, e-mail: startsevv1962@gmail.com

ASSESSMENT OF THE MANEUVERABILITY OF THE MATERIAL SUPPORT UNITS OF THE LOGISTICS OF THE MILITARY UNITS OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

Abstract: *The issue of forming scientific and methodological approaches to assessing the maneuverability of logistics units of military units of the Armed Forces of Ukraine is considered. The purpose of the research is to develop a methodological approach to assessing the maneuverability of logistics units in terms of timely delivery of resources and provision of logistical means to military units and subdivisions of the Armed Forces of Ukraine in the conditions of combat operations.*

Keywords: logistics; maneuver; maneuverability of units; material support.

Lekakh Albert – Candidate of Technical Sciences, Senior Researcher, Head of Scientific and Research Laboratory of Scientific Center of Air Force, Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, e-mail: super-albertlekakh@ukr.net

Startsev Volodymyr – Researcher of Scientific Center of Air Force, Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, e-mail: startsevv1962@gmail.com